

Верска настава православни катихизис

ОШ „Прва основна школа краља Петра II“ Ужице		За период од 2026-2030. ш.г.	
Стручно веће за	Стручно веће Друштвених наука		
Предмет	Верска настава	Разред	осми
Просветни гласник	Наставни план и програм предмета објављен је у „Сл. гласнику – РС –“, Просветном гласнику“ број 11 од 2016. године.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Циљ учења	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православно веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.		
Опште предметне компетенције	<p>Задачи верске наставе јесу да код ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • развија отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам; • развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе; • развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене; • изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе; • изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао. 		
Методе рада	<ul style="list-style-type: none"> • Фронтални; • Индивидуални; • Дијалогски; • Тимски; • Групни; • Илустративни; • Практични. 		
Облици рада	Фронтални рад, рад у пару, рад у групи, индивидуални рад.		

Ресурси	<ul style="list-style-type: none"> • Библијски текстови (прилагођени узрасту); • Иконе и илустрације; • ППТ презентације; • Видео записи; • Наставни листићи; • Црквени простор (храм); • Дигитални алати и веб садржаји. 		
Корелација	Српски језик, Историја, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Чуvari природе, Грађанско васпитање, Информатика.		
Наставна тема	Исходи	Наставни садржај	Образовни стандарди
УВОД	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. 		/
ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖЈА	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човека да буде спона између Бога и света. • моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. • бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. • моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; • моћи да разликује слободу од самовоље; • моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; • бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу; • моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; • моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави 	<ul style="list-style-type: none"> • Човек као икона Божија и свештеник твари; • Човек као слободна личност и спона између Бога и света; • Хришћанско схватање личности; • Остварење човека као личности у заједници љубави; • Неопходност живота у заједници; • Грех као промашај човековог назначења; • Грех као злоупотреба слободе; • Хришћански појам слободе; • Разлика између слободе и самовоље; • Робовање лошим особинама и навикама; • Две велике заповести о љубави; • Љубав као пут превазилажења конфликта; • Слобода и љубав у хришћанском етосу; • Вредновање сопствених поступака у светлости Христових заповести о љубави; 	/

		<ul style="list-style-type: none"> • Учешће у литургијској заједници. 	
<p>ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС</p>	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; • моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; • моћи да објасни кад и како се пости; • моћи да увиди смисао и значај поста; • бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; • бити подстакнут да развија хришћанске врлине; • бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; • бити подстакнут да чита Житија Светих; • бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности. 	<ul style="list-style-type: none"> • Хришћански подвиг као начин живота у Цркви; • Смисао подвига у хришћанском животу; • Различити подвизи као путеви који воде ка истом циљу; • Примери подвига светих; • Житија Светих; • Хришћански пост; • Духовни смисао и циљ поста; • Начин поста; • Евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост; • Пост и молитва као начин служења Богу; • Основне хришћанске врлине; • Критички однос према сопственим поступцима; • Захвалност као основ односа према Богу; • Евхаристијски поглед на свет. 	/
<p>ЛИТУРГИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; • бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; • моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; • моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; • моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; • моћи да препозна неке од елемената Литургије; • моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; • моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. • моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; 	<p>[utorak, 21. april 2026. 00:59]</p> <p>Poslovnica.pdf</p> <ul style="list-style-type: none"> • Молитва као разговор са Богом; • Лична и саборна молитва; • Лична молитва као припрема за саборну молитву; • Значење речи Литургија и Евхаристија; • Литургијско сабрање као израз Цркве – Тела Христовог; • Црква као Тело Христово; • Литургија као заједничко дело и узајамно даривање Бога и народа; • Смисао и основни елементи Литургије; • Божанствена литургија – Проскомидија; • Литургија речи (јектенија, мали вход, читања); • Евхаристија (велики вход, анафора, Молитва Господња, причешће); • Молитва Господња и њена литургијска основа; • Литургијски простор – 	/

	<ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да активније учествује у богослужењима; 	<p>делови храма и њихова богослужбена намена;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Богослужења у Цркви; • Покретни и непокретни празници; • Дневни, недељни и годишњи богослужбени круг; • Повезивање времена са литургијским доживљајем вечности; • Заједничко учешће у богослужењима. 	
ЦАРСТВО БОЖЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; • моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; • моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; • моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; • бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. • моћи да преприча догађај Преображења Господњег; • моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа • моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... • моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; • моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; • бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према 	<ul style="list-style-type: none"> • Царство Божије као крајњи циљ историје и стварања; • Царство Божије – пуноћа након другог Христовог доласка; • Васкрсење мртвих и живот будућег века; • Повезаност васкрсења и Царства Божијег; • Човек као сарадник Божји на делу спасења; • Литургија као икона Царства Божијег; • Црква као сведочанство Царства Божијег у свету; • Етос хришћана као сведочанство Царства Божијег; • Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима; • Преображење Господње као откривење обожења; • Дејство Светога Духа у животу Цркве; • Икономија Духа Светога; • Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти, исцељења); • Икона као прозор у вечност; • Иконографија као израз есхатолошког стања света и човека; • Разлика између православне иконографије и световног сликарства; • Икона као символ Царства Божијег. 	/

<p>Дидактичко-методичко остваривање програма</p>	<p>Катихизација као литургијска делатност – заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p>У наставном процесу користе се различити облици и методе рада, уз комбиновање више врста дидактичког материјала: илустрације, шеме, мапе ума, ППТ презентације, видео записи, као и дигитални алати.</p> <p>Наставник је организатор, креатор и координатор ученичких активности, који подстиче интеракцију, поставља питања, пружа повратну информацију и прилагођава наставу узрасту ученика, њиховим интересовањима, способностима и мотивацији.</p> <p>Настава се реализује у складу са савременим педагошким захтевима, уз подстицање активног учешћа ученика, развијање комуникације, сарадње и повезивање градива са свакодневним животом.</p> <p>Циљ наставе је да ученик доживи Цркву као заједницу у којој се остварује његова личност кроз однос са Богом и ближњима.</p>
<p>Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика (оцењивање)</p>	<p>Праћење напредовања ученика врши се континуирано током школске године кроз формативно и сумативно оцењивање.</p> <p>Процењују се: вештине изражавања и саопштавања, разумевање и примена научених садржаја, рад са подацима, ангажовање ученика, као и способност повезивања знања и доношења закључака.</p> <p>Оцењивање се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање активности ученика на часу; • прегледање свеске; • редовност израде домаћих задатака; • учешће у групном и индивидуалном раду; • израду паноа, презентација и других ученичких радова. <p>Наставник води евиденцију о активностима ученика, њиховом напредовању, ангажовању и постигнућима.</p> <p>Формативно оцењивање врши се свакодневно кроз праћење рада ученика, док се сумативно оцењивање реализује на крају полугодишта и школске године.</p> <p>Оцена се заснива на целокупном раду ученика, његовој активности, самосталности, одговорности и напредовању у односу на почетни ниво.</p>

Начин прилагођавања	<p>Наставни програм се прилагођава ученицима којима је потребна додатна образовна подршка кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставе;• индивидуализацију наставног процеса;• прилагођавање задатака, начина рада и оцењивања;• коришћење вршњачке подршке;• сарадњу са стручним сарадницима и родитељима;• уважавање индивидуалних способности, интересовања и потреба ученика. <p>Наставник континуирано прати напредовање ученика и у складу са тим прилагођава наставни процес како би сваки ученик остварио своје максималне потенцијале.</p>
---------------------	--